

Karel Svoboda

Sto let od narození prof. L. Seiferta

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 108 (1983), No. 3, 331--332

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/118168>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1983

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZPRÁVY

STO LET OD NAROZENÍ PROF. L. SEIFERTA

KAREL SVOBODA, BRNO

Před sto lety — dne 19. dubna 1883 — se narodil jeden z prvních učitelů nově zřízené univerzity v Brně prof. RNDr. Ladislav Seifert, DrSc. S jeho jménem jsou velmi úzce spjaty počátky brněnské přírodovědecké fakulty, jejímuž vybudování věnoval po celou polovinu svého života všechny své síly a tvůrčí schopnosti. Věnujme těch několik následujících řádků vzpomínce na tohoto vynikajícího učitele a vědeckého pracovníka.

Profesor Seifert se narodil v Sušici v Čechách, svá středoškolská studia ukončil v r. 1901 na reálce v Praze-Karlíně a po dvou letech studia na technice v Praze přestoupil na filozofickou fakultu Karlovy univerzity, kde v r. 1905 získal po vykonání státních zkoušek z matematiky a deskriptivní geometrie aprobaci pro vyučování na středních školách. Jako středoškolský učitel působil na reálkách v Praze a v Plzni až do r. 1921, kdy byl jmenován řádným profesorem na nově zřízené přírodovědecké fakultě univerzity v Brně, kde působil — s nuceným přerušением po dobu okupace — až do své smrti v r. 1956. V r. 1914 dosáhl titulu doktora technických věd a po první světové válce se habilitoval na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity a současně na pražské technice.

Ve školním roce 1907/08 získal z popudu prof. K. Petra a J. Sobotky stipendium k studijnímu pobytu na univerzitách ve Štrasburku a v Göttingách. Prof. Seifert rád vzpomínal na dobu svého pobytu na těchto vysokých školách, kde měl možnost studovat u nejpřednějších představitelů tehdejší matematické vědy jakými byli mimo jiné Th. Reye, D. Hilbert a F. Klein. Sám v jednom životopise z posledních let svého života napsal: „Tohoto krátkého pobytu si velmi vážím, třebaže doznávám, že jsem tehdy byl velmi mlád a nedovedl jsem toho využít tak, jak bych to dovedl později“.

Vědecká činnost prof. Seiferta je věnována výhradně problematice geometrické a je podstatně ovlivněna jeho studijním pobytem v zahraničí. Ve svých vědeckých pracích se zabývá studiem křivek a ploch třetího až pátého stupně v trojrozměrném prostoru, studiem kruhových ploch a soustav rotačních kvadrik vyhovujících daným podmínkám a studiem speciálních křivek, ploch, přímkových osnov a přímkových kongruencí. Prokazoval v nich dokonalou znalost jak syntetických, tak i analytických metod. Pod jeho vedením bylo za spolupráce brněnských matematiků provedeno

kritické zhodnocení vědeckých prací některých našich starších geometrů (Pelz, Machovec, Jarolímek). Vědecká činnost prof. Seiferta byla oceněna jeho volbou za člena Královské české společnosti nauk a za řádného člena Moravskoslezské akademie přírodních věd, jakož i udělením in memoriam vědecké hodnosti doktora fyzikálně matematických věd.

Po celou dobu svého působení na univerzitě v Brně konal prof. Seifert přednášky z různých oborů geometrie a vedl geometrický seminář zaměřený na přípravu budoucích učitelů deskriptivní geometrie. Jeho bývalí posluchači dodnes vzpomínají na jeho pečlivě připravené a vzorně podávané výklady rozmanitých kapitol geometrie algebraické, diferenciální i deskriptivní, na jeho oblíbené přednášky o neeuclidovské a elementární geometrii, na náročnost jeho geometrických seminářů a v neposlední řadě i na občasná muka prožívaná u zkoušek. Kládl vždy velký důraz na přípravu svých posluchačů pro jejich budoucí učitelské povolání a proto věnoval nemalou pozornost sepsování příruček vhodných pro vysokoškolské posluchače, případně nadané studenty středních škol. Z jeho pera vzešly tři takové příručky, a to „Imaginární elementy v geometrii“, „Cyklografie“ a „Kubické a bikvadratické problémy“. Je jen litovat, že mu nebylo dopřáno dokončit příručku o kinematické geometrii a o geometrii kulové plochy a kružnice v prostoru, jejichž přípravě se věnoval v posledním období svého života. Nelze při této příležitosti nezpomenout na jeho středníškolské učebnice deskriptivní geometrie, které sepsal v době před první světovou válkou společně s ředitelem J. Pithartem.

Téměř od počátku svého působení na univerzitě v Brně až do zřízení kateder byl ředitelem matematického ústavu, o jehož řádný chod se staral velmi svědomitě a zodpovědně. Profesorský sbor přírodovědecké fakulty ho v letech 1926/27 a 1937/38 pověřil funkcí děkana a v letech 1927/28 a 1938/39 funkcí proděkana. Obzvláštní pocty se prof. Seifertovi dostalo tím, že byl pro období 1947/48 zvolen rektorem univerzity a že v následujících dvou letech 1948/50 zastával funkci prorektora.

Na závěr této vzpomínky na prof. Seiferta si dovolím citovat úryvek z nekrologu napsaného prof. J. Klapkou (*Časopis pro pěstování matematiky* 81 (1956), 370–376):

„Prof. Ladislav Seifert byl muž ušlechtilý, ryzího charakteru, jehož celý život se upínal k práci, jíž byl zcela oddán a od níž odcházel jen k své milované rodině, v jejímž štěstí spatřoval svou nejvyšší odměnu. Byl povahy umírněné a laskavé, s upřímným pochopením pro bolest a nesnáze druhých a s hlubokou láskou k pravdě. Neměl proto nepřátel, jen tu a tam býval nepochopen, což jej velmi zarmucovalo.

Všichni, kdo prof. Seiferta znali, se budou vždy k němu vracet ve vzpomínkách jako ke vzácnému člověku, neúnavnému pracovníku a ušlechtilému vzoru dalších generací“.